EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 8.2.2007
COM(2006) 744 galīgā redakcija

ZAĻĀ GRĀMATA

par patērētāju *acquis* pārskatīšanu

ZAĻĀ GRĀMATA

par patērētāju *acquis* pārskatīšanu

Satura rādītājs

1. Ievads ... 3

2. Priekšvēsture ... 3

2.1. Pārskatīšanas mērķis un statuss ... 3

2.2. Saistība starp pārskatīšanu un pārējiem Kopienas tiesību aktiem ... 5

3. Galvenie jautājumi ... 6

3.1. Jaunās norises tirgū ... 6

3.2. Noteikumu sadrumstalotība ... 6

3.3. Uzticēšanās trūkums ... 7

4. Iespējamie turpmākie risinājumi ... 7

4.1. I variants: vertikālā pieeja ... 8

4.2. II variants: jauktā pieeja (horizontālais instruments vajadzības gadījumā papildināts ar vertikāliem pasākumiem) ... 8

4.3. III variants: „nav leģislatīvas darbības” ... 9

4.4. Horizontālā instrumenta iespējamais apjoms ... 9

4.5. Saskaņošanas pakāpe ... 10

4.6. I pielikumā aplūkotie jautājumi apspriešanai ... 11

ANNEX I: ISSUES FOR CONSULTATION

ANNEX II: CONSUMER DIRECTIVES UNDER REVIEW

1. IEVADS

Ar šo Zaļo grāmatu Eiropas Komisija aicina visas ieinteresētās personas izteikt savu viedokli par jautājumiem saistībā ar patērētāju *acquis* pārskatīšanu, vēlākais līdz 15/05/2007 iesūtot atbildes (ar atzīmi "*Response to the Green Paper on the Review of Consumer Acquis*" „Atbilde uz Zaļo grāmatu par patērētāju *acquis* pārskatīšanu") uz šādu adresi.

European Commission
Directorate-General Health and Consumer Protection
Rue de la Loi 200
1049 Brussels
Belgium

vai pa e-pastu: SANCO-B2@ec.europa.eu.

Atbildes un apsvērumi tiks publicēti Eiropas Komisijas Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē, ja respondenti skaidri nepaziņos par pretēju nostāju. Komisija izskatīs iesniegtās atbildes un 2007. gada pirmajā pusgadā publicēs to kopsavilkumu. Pamatojoties uz šīs aptaujas rezultātiem, Komisija nolems, vai ir vajadzīga likumdošanas iniciatīva. Jebkurā tiesību akta priekšlikumā būs iekļauts ietekmes novērtējums.

2. PRIEKŠVĒSTURE

2.1. Pārskatīšanas mērķis un statuss

Komisija 2004. gadā uzsāka patērētāju *acquis* pārskatīšanu[1] ar mērķi sasniegt labāku regulējumu, vienkāršojot un papildinot esošos reglamentējošos noteikumus. Pārskatīšanas process ir sniegts 2004. gada ziņojumā par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu: turpmākā virzība[2].

Šis patērētāju *acquis* pārskatīšanas process aptver astoņas direktīvas, kas paredzētas patērētāju aizsardzībai[3]. Šis pārskatīšanas vispārējais mērķis ir patērētājiem izveidot īstu iekšējo tirgu, atrodot pareizo samēru starp augstu patērētāju aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot stingru subsidiaritātes principa ievērošanu. Būtu labi, ja pēc šīs aptaujas varētu ES patērētājiem teikt: „Lai kurā ES valstī jūs atrastos un lai ko jūs pirktu: jūsu pamattiesības nemainās". Tas ir saskaņā ar Komisijas pieeju, ko tā sniegusi paziņojumā „Pilsoņu programma – Eiropas efektivitātes nodrošināšanai"[4]. Citiem vārdiem sakot, patērētāju uzticību iekšējā tirgū

---

1 COM(2004) 651, galīgā versija, OV C 14, 20.1.2005., 6. lpp.

2 COM(2004) 651, galīgā versija, OV C 14, 20.1.2005., 6. lpp.

3 Uzskaitītas II pielikumā. Jāatgādina, ka tā sauktais „patērētāju *acquis*" neaptver visus ES patērētāju aizsardzības tiesību aktus. Nesen pieņemtā „Negodīgas komercprakses direktīva", piemēram, nav ietverta patērētāju *acquis*. Turklāt daudzi noteikumi, kas paredzēti patērētāju aizsardzībai, ir atrodami tādos ES tiesību aktos, kas attiecas uz atsevišķām nozarēm, piemēram, tiesību akti e-komercijas jomā, finanšu pakalpojumu jomā.

4 COM(2006) 211 galīgā redakcija.

ir jāveicina, nodrošinot visā ES augstu patērētāju aizsardzības līmeni. Patērētājiem jānodrošina vienādas tiesības un iespēja izmantot vienādus tiesiskās aizsardzības līdzekļus gadījumos, kad jārisina problēmas.

Ir jānodrošina, lai uzņēmumi, jo īpaši MVU, varētu balstīties uz paredzamāku normatīvo vidi un vienkāršākiem ES noteikumiem, un tādējādi samazinātu savas izmaksas, kas saistītas ar atbilstības ievērošanu, un plašākā nozīmē, atvieglotu tirdzniecību visā ES, neatkarīgi no valsts, kurā tie ir reģistrēti.

Patērētāju *acquis* pārskatīšana sniedz vienreizēju iespēju modernizēt spēkā esošās patērētāju aizsardzības direktīvas, lai vienkāršotu un uzlabotu gan uzņēmējdarbības veicēju, gan patērētāju normatīvo vidi, un vajadzības gadījumā paplašinātu patērētājiem paredzēto aizsardzību. Tas pilnībā atbilst uzdevumam modernizēt iekšējo tirgu. Šim nolūkam tiek pārskatīts direktīvu kopums un katra direktīva atsevišķi, lai noteiktu trūkumus normatīvos un nepilnības, kas attiecas uz kopumu, kā arī problēmas, kas raksturīgas atsevišķām direktīvām. Kā paredzēts pirmajā gada progresa ziņojumā[5], šī Zaļā grāmata noslēdz pārskatīšanas diagnostikas posmu un apkopo Komisijas sākotnējos iegūtos datus un aicina ieinteresētās personas paust savu viedokli par dažām patērētāju *acquis* pārskatīšanas iespējām.Komisijas iegūtie dati pamatojas uz šādām darbībām:

– Salīdzinoša analīze par to, kā dalībvalstīs piemēro direktīvas, tostarp tiesu praksi un administratīvo praksi[6].

– Komisija 2005. gada decembrī izveidoja pastāvīgu darba grupu no dalībvalstu ekspertiem. Konkrētu direktīvu pārskatīšanai 2006. gadā tika veltītas trīs sanāksmes.

– Ieinteresēto personu darbsemināri notika 2006. gada pirmajā pusē, saistībā ar vienotas atskaites sistēmas izveidi līgumtiesībās[7]. Šajos darbsemināros galveno uzmanību veltīja līgumtiesību jautājumiem, kas ir tieši saistīti ar patērētāju *acquis* pārskatīšanu[8].

– Pētījumi par patērētāju un uzņēmumu attieksmi pret pastāvošajiem tiesību aktiem patērētāju aizsardzības jomā, un šādas attieksmes ietekme uz pārrobežu tirdzniecību[9].

---

5 Komisijas pirmais gada progresa ziņojums par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu, COM (2005) 456, galīgā redakcija.

6 ES patērētāju tiesību salīdzinoša analīze 2006. gada beigās tiks publicēta Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē.

7 Skatīt Komisijas ziņojumu par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu: turpmākā virzība, COM(2004) 651, galīgā redakcija un Komisijas Pirmo gada progresa ziņojumu par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu, COM (2005) 456, galīgā redakcija.

8 Apspriesto jautājumu skaitā bija šādi: preču pārdošana patērētājiem (tostarp tiešā ražotāja saistības), negodīgi līguma noteikumi, prasība sniegt informāciju pirms patērētāju līgumu noslēgšanas, patērētāju atteikuma tiesības un patērētāju tiesības uz zaudējumu atlīdzību. Skatīt Otro gada progresa ziņojumu par vienotas atskaites sistēmas izveidi […], kas līdz 2006. gada beigām tiks publicēts Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē.

9 Eirobarometra aptauja par patērētāju aizsardzību iekšējā tirgū, kas veikta no 2006. gada februāra līdz martam, publicēta 2006. gada septembrī. http://ec.europa.eu/consumers/topics/eurobarometer_09-2006_en.pdf)

Turklāt Komisija izvērtēja, kā dažādās pārskatāmās direktīvas ir transponētas dalībvalstīs. Ir publicēti ziņojumi par to, kā tiek ieviestas direktīvas par vienības cenu norādīšanu[10] un tālpārdošanu[11]; tuvākajā laikā tiks publicēti īstenošanas ziņojumi attiecībā uz direktīvu par patēriņa preču pārdošanu un garantijām („Preču pārdošanas direktīva"), kā arī uz aizliegumu direktīvu.

Bez tam tiks veikta visu ieinteresēto personu aptauja par īpašajām problēmām, uz kurām norādīja Komisija, pārskatot direktīvu par kompleksiem ceļojumiem un direktīvu par līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām. Šīs problēmas tiks risinātas darba dokumentos, kurus publicēs Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē. Saistībā ar ilgtermiņa tūrisma produktiem Komisija konstatēja vairākas problēmas, kuras būtu jārisina nekavējoties. Tāpēc Komisija ir uzsākusi darbu pie priekšlikuma par daļlaika īpašuma tiesību direktīvas pārskatīšanu[12].

2.2. Saistība starp pārskatīšanu un pārējiem Kopienas tiesību aktiem

Ņemot vērā to, ka patērētāju *acquis* aptver ļoti plašu jautājumu loku un ka tas pārklājas ar citām iekšējā tirgus direktīvām (piem., e-tirdzniecības direktīva), ir jāveic saistībā ar Zaļo grāmatu plānoto pasākumu ietekmes novērtējums tādās jomās kā e-tirdzniecība vai intelektuālā īpašuma tiesības. Jo īpaši saistībā ar Zaļo grāmatu veiktajiem pasākumiem nevajadzētu skart iekšējā tirgus klauzulas darbību, kas noteikta e-tirdzniecības direktīvas 3. pantā.

Šī pārskatīšana neietekmēs Kopienas noteikumus par tiesību normu kolīziju. Šajā jomā Komisija ir iesniegusi divus priekšlikumus regulām: priekšlikumu regulai par tiesībām, kas piemērojamas ārpuslīgumiskām saistībām (*Rome II*) un priekšlikumu regulai par tiesībām, kas piemērojamas līgumsaistībām (*Rome I*). Šajā pēdējā minētā priekšlikumā ir iekļauts noteikums, kurā attiecībā uz patērētāju līgumiem paredzēta kolīzijas norma, kas nosaka, ka pie zināmiem nosacījumiem ir jāpiemēro tikai patērētāja parastās dzīvesvietas tiesību akti.

Saskaņā ar Balto grāmatu par finanšu pakalpojumu politiku (2005.-2010.) Komisija ir uzsākusi vairākas iniciatīvas finanšu pakalpojumu jomā, jo īpaši finanšu pakalpojumu mazumtirdzniecības jomā. Ņemot vērā konsultāciju procesa rezultātus, Komisija izskatīs, cik lielā mērā iespējamo kontroles likumdošanas darbību varētu piemērot finanšu pakalpojumiem. Tādējādi iespējams būtu jāizslēdz turpmāko likumdošanas pasākumu vai to daļas piemērošana finanšu jomā.

Šīs Zaļā grāmatas mērķis ir apkopot visu ieinteresēto personu uzskatus par patērētāju *acquis* pārskatīšanas iespējamo politisko risinājumu izvēli, kā arī par vairākiem īpašiem jautājumiem.

---

10 Pieejams http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/price_ind/index_en.htm

11 Pieejams http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/dist_sell/index_en.htm

12 Skatīt Komisijas konsultāciju dokumentu par daļlaika īpašuma tiesību direktīvu http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/timeshare/consultation_paper010606_en.doc.

3. GALVENIE JAUTĀJUMI

3.1. Jaunās norises tirgū

Lielākā daļa no direktīvām, kas ietilpst patērētāju *acquis*, ir drīzāk normatīvas nekā uz principiem balstītas. Lielākā daļa no tām vairs pilnībā neatbilst prasībām šodienas tirgos, kam raksturīga strauja attīstība. Tas ir jo īpaši svarīgi saistībā ar ciparu tehnoloģijas un ciparu tehnoloģijas pakalpojumu pieaugošo nozīmi (piem., mūzikas lejuplādēšana), kuros jautājums par lietotāju tiesībām vēl nav atrisināts, pretstatā tirdzniecībai ar ķermeniskām lietām.

Tehnoloģijas attīstības rezultātā rodas jauni līdzekļi darījumu veikšanai starp uzņēmējiem un patērētājiem; šie līdzekļi nav paredzēti patērētāju tiesību aizsardzības likumdošanas aktos. Šo tendenci labi raksturo izsoles tiešsaistē. Piemēram tālpārdošanas direktīva, kuru izstrādāja pirms e-tirdzniecība kļuva populāra, dod dalībvalstīm iespēju nepiemērot tās noteikumus attiecībā uz izsolēm. Kā apstiprinājās valstu tiesību aktus novērtējot, nevienāda šīs normatīvās iespējas pielietošana dalībvalstīs rada sadrumstalotību un ir izraisījusi patērētāju sūdzību pieaugumu attiecībā uz šīm izsolēm tiešsaistē[13]. Tā kā patēriņa preču pārdošanas direktīva neattiecas uz programmatūru un datiem, uzņēmējdarbības veicēji varētu mēģināt izvairīties no atbildības par šādu izstrādājumu iespējamiem bojājumiem/neatbilstību, iekļaujot gala lietotāja licences nolīgumos (EULA) tādas klauzulas, kas liedz patērētājiem izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus saistībā ar neatbilstību un zaudējumu radīšanu[14].

3.2. Noteikumu sadrumstalotība

Pašreizējo ES patērētāju tiesību aizsardzības likumdošanas aktu sadrumstalotību var raksturot divējādi. Pirmkārt, pašreizējās direktīvas ļauj dalībvalstīm pieņemt stingrākus noteikumus savos likumdošanas aktos (minimāla saskaņošana), un daudzas dalībvalstis šo iespēju ir izmantojušas, lai nodrošinātu augstāku patērētāju aizsardzības līmeni. Otrkārt, daudzi jautājumi dažādās direktīvās tiek regulēti pretrunīgā veidā vai arī nemaz netiek pieminēti. Pārskatīšanas sākotnējā fāzē uzņēmēju un patērētāju ieinteresētās personas vērsa uzmanību uz vairākiem piemēriem, kad normatīvā sadrumstalotība radījusi problēmas. Šie piemēri ir sniegti I pielikumā. Atšķirības uzņēmumiem parasti rada ar atbilstību saistītas papildu izmaksas, tostarp izmaksas par atbilstošu juridisko palīdzību, izmaksas par informācijas un reklāmas izdevumu vai līgumu nomaiņu, vai neatbilstības gadījumā iespējams arī ar tiesāšanos saistītas izmaksas. Šo faktu uzņēmumi bieži min kā vienu no iemesliem, kas neveicina pārrobežu uzņēmējdarbības uzsākšanu. Lai gan tikai 19 % no ES mazumtirgotājiem[15] veic tirdzniecību un reklamē sevi vismaz vienā citā ES dalībvalstī, 48 % no uzņēmumiem ir gatavi veikt pārrobežu tirdzniecību. Ne mazāk kā 55 % no mazumtirgotājiem, kas vēlētos veikt pārrobežu tirdzniecību, papildu

---

13 Skatīt Komisijas paziņojumu par to, kā tiek īstenota Direktīva 1997/7EK par pārdošanu no attāluma.

14 Sīkāku informāciju par patērētāju problēmām *EULA* sakarā skatīt Vācijas patērētāju biedrību federācijas (vzbv) ziņojumu tīmekļa vietnē http://www.vzbv.de/mediapics/anlage_pm_digitale_medien_06_2006_copy.pdf.

15 Eirobarometra 186. zibensaptauja 2006. gada oktobrī par uzņēmumu attieksmi pret pārrobežu tirdzniecību un patērētāju aizsardzību. Šo aptauju līdz 2006. gada beigām pilnībā publicēs Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē.

izmaksas, kas saistītas ar atbilstības nodrošināšanu dažādu valsts likumiem, kuri nosaka darījumus ar patērētājiem, uzskata par ļoti lielām vai diezgan lielām. 43 % no visiem ES mazumtirgotājiem uzskata, ka patērētāju aizsardzības likumu saskaņošanai būtu pozitīva ietekme uz to pārrobežu tirdzniecību un uz to pārrobežu tirgdarbības budžetu.

Ir pat gadījumi, kad uzņēmējdarbības veicēji atsakās pārdot patērētājiem citās dalībvalstīs: nesen veikta Eirobarometra[16] aptauja liecina, ka 33 % no patērētājiem ir ziņojuši par gadījumiem, kad uzņēmumi ir atteikušies pārdot vai piegādāt preces vai pakalpojumus, ja patērētājs nedzīvo uzņēmuma atrašanās valstī.

3.3. Uzticēšanās trūkums

Saskaņā ar iepriekšminēto Eirobarometra aptauju 26 % no ES patērētājiem iepērk preces un izmanto tādu uzņēmumu pakalpojumus, kas ir reģistrēti citās ES dalībvalstīs[17]. Lai arī tālpārdošana kļūst aizvien populārāka, tikai 6% ir pirkuši no citas dalībvalsts uzņēmuma, izmantojot internetu[18]. Viens no iemesliem ir tas, ka ne mazāk kā 45 % no patērētājiem trūkst paļāvības, iepērkoties internetā no uzņēmumiem, kas atrodas ārzemēs (vienā no dalībvalstīm šis skaitlis bija pat 73 %). To arī apstiprina fakts, ka 44 % no personām, kam mājās ir pieejams internets, ir veikuši iepirkumus pašmāju e-tirdzniecības uzņēmumos, kamēr tikai 12 % — pārrobežu e-tirdzniecības uzņēmumos. Kopumā var teikt, ka 56 % no patērētājiem uzskata, ka iepērkot preces vai izmantojot pakalpojumus no citu valstu uzņēmumiem, pastāv lielāks risks, ka tie neievēro patērētāju aizsardzības likumus. 71 % no aptaujātajiem uzskata, ka problēmas, kas saistītas ar sūdzībām, preču atpakaļ atgriešanu, cenu samazinājumiem, garantiju, u.c., ir grūtāk atrisināt, ja iepērkas uzņēmumos, kas reģistrēti citās dalībvalstīs. 65 % – uzskata, ka preci, kas nopirkta, izmantojot pārdošanu no attāluma, uzteikuma termiņa laikā ir grūtāk atgriezt atpakaļ piegādātājam, kas atrodas citā dalībvalstī.

Minimālas saskaņošanas rezultātā iegūtiem atšķirīgiem noteikumiem var būt negatīva ietekme uz iekšējo tirgu. Viens no iemesliem, kāpēc patērētāji nelabprāt veic pārrobežu pirkumus, ir tas, ka viņi nejūtas pārliecināti, ka aizsardzības līmenis, kas viņiem ir nodrošināts pašu valstī, arī tiks piemērots, veicot pārrobežu pirkumus. Piemēram, uzteikuma termiņa ilgums pārrobežu pārdošanai no attāluma dažādās dalībvalstīs atšķiras; tas patērētājos rada nedrošības sajūtu. Tas pats attiecas uz atteikuma tiesību izmantošanas kārtību un preču atpakaļ atgriešanas izmaksām.

4. IESPĒJAMIE TURPMĀKIE RISINĀJUMI

Pirmajā 2005. gada progresa ziņojumā par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu[19] Komisija noteica divas galvenās stratēģijas patērētāju *acquis*

---

16 Aptauju veica no 2006. gada februāra līdz martam. Aptauja ir pilnībā publicēta Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta mājas lapā.

17 Šis skaitlis attiecas un pārrobežu pirkumiem periodā no 2005. gada februāra/marta līdz 2006. gada februārim/ martam.

18 To patērētāju skaits, kas iepērkas citās dalībvalstīs, izmantojot internetu, svārstās no tikai 1 % Grieķijā, Ungārijā un Slovākijā līdz 28 % Luksemburgā, kam seko Dānija ar 19 %.

19 COM(2005) 456 galīgā redakcija.

pārskatīšanai: *vertikālā pieeja* – pastāvošo direktīvu individuāla pārskatīšana, vai pārsvarā *horizontāla pieeja* – viena vai vairāku pamatinstrumentu pieņemšana, lai regulētu *acquis* vispārējos aspektus, ko vajadzības gadījumā papildina nozares noteikumi.

Pārveidojot šo pārskatīšanu konkrētos politiskos priekšlikumos, Komisija rūpīgi izskatīs šādu priekšlikumu ietekmi, tostarp ietekmi uz uzņēmējdarbību.

4.1. I variants: vertikālā pieeja

Izmantojot vertikālo pieeju, esošās direktīvas varētu grozīt atsevišķi un padarīt tās piemērotākas tirgum un tehnoloģijas attīstībai. Varētu novērst atsevišķu direktīvu trūkumus un varētu sniegt risinājumus šo direktīvu īpašajām iezīmēm. Teorētiski varētu likvidēt neatbilstības starp dažādām direktīvām. Tomēr šāda pieeja prasītu daudz vairāk laika un nesniegtu vienkāršošanas efektu, ko var iegūt, izmantojot horizontālo pieeju. Veicot dažādas likumdošanas procedūras, ES būtu atkārtoti jāatgriežas pie viena un tā paša jautājuma. Komisijai arī būtu jāpārliecinās, vai dalībvalstis ir konsekventi transponējušas vienu un to pašu noteikumu kopumu katrai direktīvai. Tiesību aktu apjoms nesamazinātos, jo vieni un tie paši kopējie jēdzieni joprojām atrastos dažādās direktīvās un tiktu reglamentēti saskaņā ar šīm direktīvām. Tomēr tas ļautu ņemt vērā katras jomas specifiku, jo tiktu uzlaboti un vajadzības gadījumā atjaunināti esošie tiesību akti.

4.2. II variants: jauktā pieeja (horizontālais instruments vajadzības gadījumā papildināts ar vertikāliem pasākumiem)

Tiesību akti patērētāju aizsardzības jomā līdz Negodīgas komercprakses direktīvas („NKP”)[20] pieņemšanai 2005. gadā galvenokārt balstījās uz vertikālu pieeju, kas konkrētām problēmām piedāvāja īpašus risinājumus. Tomēr šādas pieejas rezultātā ir izveidojusies neviendabīga normatīvā vide. Saistība starp dažādiem instrumentiem dažreiz nav skaidra, jo nav pietiekami saskaņota juridiskā terminoloģija, kā arī attiecīgie noteikumi. Piemēram, ja daļlaika īpašumu pārdod ar sliekšņa darījumu, nav skaidrs kuri no sliekšņa darījumu un daļlaika īpašuma direktīvas[21] dažādajiem informācijas un atteikuma noteikumiem ir jāpiemēro.

Ar NKP direktīvu sākās integrēta, „horizontāla”, pieeja.

Ir vairāki jautājumi, kas ir kopēji visām direktīvām, kuras veido daļu no patērētāju *acquis*. Tādu pamatjēdzienu definīcijas, kā *patērētājs* un *uzņēmējdarbības veicējs*, uzteikuma termiņa ilgums un sīki izstrādāti noteikumi par atteikuma tiesību izmantošanu, ir jautājumi, kas ir nozīmīgi vairākām direktīvām. Šos kopējos jautājumus varētu izņemt no esošajām direktīvām un sistemātiski sakārtot horizontālā instrumentā. Kopā ar negodīgu noteikumu direktīvas noteikumiem, ņemot vērā tās horizontālo raksturu, tie varētu veidot instrumenta vispārējo daļu, jo tie attiecas uz visiem patērētāju līgumiem. Cita šāda horizontālā instrumenta daļa varētu regulēt pārdošanas līgumu, kas ir viens no visizplatītākajiem un visvairāk lietotajiem patērētāju līgumiem. Tāpēc preču pārdošanas direktīva būtu jāiekļauj horizontālajā instrumentā. Šāda pieeja vienkāršotu un racionalizētu patērētāju *acquis* saskaņā ar

---

20 Direktīva 2005/29/EK.

21 Šī situācija ir risināta EKT *Travel Vac*, Lieta C-423/97.

labāka regulējuma principiem[22]. Ar dokumentu pārstrādes procedūras palīdzību tā pilnībā vai daļēji atceltu pašreiz spēkā esošās patērētāju direktīvas un tādējādi samazinātu *acquis* apjomu.

Horizontālais instruments vajadzības gadījumā būtu jāpapildina („jauktā pieeja") ar vairākiem vertikāliem pasākumiem (piem., daļlaika direktīvas pārskatīšana, lai risinātu tādas īpašās problēmas kā daļlaika definīcija).

4.3. III variants: „nav leģislatīvas darbības"

Gan horizontālā, gan vertikālā pieeja ir saistīta ar likumdošanas pasākumiem. Ja netiktu veikti likumdošanas pasākumi, tad, dalībvalstīm piemērojot minimālās saskaņošanas noteikumus, pašreizējā normatīvā sadrumstalotība saglabātos vai pat palielinātos. Turpinātos neatbilstība starp dažādām direktīvām.

4.4. Horizontālā instrumenta iespējamais apjoms

Ja izmanto II variantu, ir jāizanalizē tāds svarīgs jautājums kā horizontālā instrumenta apjoms. Izmantojot jaukto pieeju, iespējams risinājums būtu pieņemt pamatinstrumentu ar plašu piemērošanas jomu, ko varētu piemērot gan iekšzemes, gan pārrobežu darījumiem. Viens instruments visiem patērētāju līgumiem radītu normatīvās vides ievērojamu vienkāršošanu gan patērētājiem, gan uzņēmumiem. Tomēr tajos gadījumos, kad pastāv īpaši nozares noteikumi (piemēram, tādi kā finanšu pakalpojumu un apdrošināšanas nozarēs), tos turpinās piemērot, ja vien nav norādīts citādi. Piemēram, tādi ir noteikumi, kas reglamentē atcelšanas periodu un patērētāja definīciju finanšu pakalpojumu nozarē[23].

Alternatīva pieeja būtu izstrādāt horizontālu instrumentu, kas piemērojams vienīgi pārrobežu līgumiem. Tādā gadījumā būtu jāsniedz pārrobežu līguma definīcija (piem., visi distances līgumi, ko noslēguši patērētājs un uzņēmējdarbības veicējs no divām dažādām dalībvalstīm). Tā rezultātā patērētāji saskarsmē ar citas valsts uzņēmējdarbības veicēju varētu gūt labumu no vienotas aizsardzības visā ES. No vienas puses, šāds alternatīvs risinājums varētu uzlabot patērētāju uzticēšanos pārrobežu tirdzniecības operācijām, bet no otras puses, tas varētu palielināt likumdošanas sadrumstalotību, liekot patērētājiem un uzņēmējdarbības veicējiem izmantot dažādus tiesību aktu kopumus atkarībā no tā, vai darījums ir iekšzemes vai pārrobežu. Tas arī samazinātu horizontālā instrumenta reglamentējošo vērtību.

Cita alternatīva būtu horizontāls instruments, kas skartu tikai iepirkšanos no attāluma, neatkarīgi no tā, vai tā ir iekšzemes, vai pārobežu iepirkšanās, un kas aizstātu direktīvu par pārdošanu no attāluma. Tas varētu radīt vienotu noteikumu kopumu distances līgumiem. Tādā gadījumā galvenais trūkums būtu tas, ka distances līgumiem un nepastarpinātiem līgumiem tiktu piemēroti atšķirīgi nosacījumi, tādējādi likumdošanas sadrumstalotība pieaugtu, un regulas vērtība samazinātos.

---

22 Patērētāju *acquis* pārskats ir sniegts nepārtrauktajā vienkāršošanas programmā, kas pievienota Komisijas 2005. gada 25. oktobra paziņojumam par vienkāršošanu. COM (2005) 535 – Kopienas Lisabonas programmas ieviešana – normatīvās vides vienkāršošanas stratēģija.

23 Piem., 35. pants un III pielikums Pārstrādātajai dzīvības apdrošināšanas direktīvai 2002/83/EK; 31. pants Trešajā nedzīvības apdrošināšanas direktīvā 92/49/EEK.

4.5. Saskaņošanas pakāpe

Neatkarīgi no varianta, kas izvēlēts acquis pārskatīšanai, ir jānolemj par vajadzīgo saskaņošanas pakāpi.

Spēkā esošās patērētāju aizsardzības direktīvas, uz kurām attiecas pārskatīšana, pamatojas uz minimālu saskaņošanu, t.i., tajās ir klauzulas, saskaņā ar kurām dalībvalstīm ir atļauts izmantot augstāku aizsardzības līmeni nekā noteikts direktīvās. Daudzas dalībvalstis ir izmantojušas šo iespēju, piemēram, paredzot garākus uzteikuma termiņus nekā minimālie laikposmi, kas noteikti direktīvā par pārdošanu no attāluma, direktīvā par līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām, un daļlaika direktīvā.

Tādējādi patērētāji nevar būt pārliecināti, ka, pārrobežu pirkumus veicot, viņi saņems tādu pašu aizsardzības līmeni kā mītnes valstī, turpretim uzņēmumi var atturēties no savu izstrādājumu un pakalpojumu piedāvāšanas visā ES, jo katrā dalībvalstī piemēro citus noteikumus.

Lai atrisinātu šo problēmu, viena iespēja būtu pārskatīt patērētāju *acquis*, lai to pilnībā saskaņotu. Tas nozīmētu to, ka neviena dalībvalsts nevar piemērot stingrākus noteikumus par tiem, kas paredzēti Kopienas mērogā. Pilnīga saskaņošana ne tikai izraisītu minimālās saskaņošanas klauzulu atcelšanu, bet arī nozīmētu to, ka ir jāatceļ normatīvās iespējas, ko dalībvalstīm sniedz daži noteikumi direktīvās attiecībā uz īpašiem aspektiem, kā rezultātā dažās dalībvalstīs patērētāju aizsardzības līmenis mainītos.

Piemēram, 5. pantā direktīvā par patēriņa preču pārdošanu ir paredzēta pārdevējam obligātās likumīgās garantijas termiņa regulēšanas iespēja, kas dod dalībvalstīm iespēju noteikt, ka ja patērētājs vēlas izmantot savas tiesības, tam ir jāinformē pārdevējs divu mēnešu laikā no neatbilstības konstatēšanas dienas. Šādas iespējas dalībvalstīm vairs nebūs. Transponēšanas pārbaudes rāda, ka daudzas dalībvalstis izmanto šīs normatīvās iespējas. Balstoties uz pilnīgas saskaņošanas pieeju, būs jāizvēlas viens no risinājumiem, piemēram, atcelt vai vispārināt pienākumu noteiktā laikposmā ziņot pārdevējam par neatbilstību.

Tomēr ņemot vērā to, ka visos aspektos saskaņošanu veikt būs grūti, un lai izvairītos no tā, ka atkal tiek radītas barjeras iekšējā tirgū, saskaņošanas pieeju katrā gadījumā atsevišķi varētu papildināt ar klauzulu, kas paredz savstarpēju atzīšanu attiecībā uz ierosinātā tiesību akta konkrētiem aspektiem, kuri nav pilnībā saskaņoti.

Tāpēc cita iespēja būtu minimālās saskaņošanas apvienošana ar savstarpējas atzīšanas klauzulu. Tādā gadījumā, dalībvalstīm paliktu iespēja savos valsts tiesību aktos ieviest stingrākus patērētāju aizsardzības noteikumus, bet tās vairs nedrīkstētu attiecināt savas stingrākās prasības uz uzņēmumiem, kas ir reģistrēti citās ES dalībvalstīs, lai tādējādi neradītu neattaisnojamus ierobežojumus preču brīvai apritei vai iespējai brīvi sniegt pakalpojumus.

Visbeidzot, cita iespēja būtu minimālās saskaņošanas apvienošana ar izcelsmes valsts principu. Šāds variants nozīmētu, ka dalībvalsts saglabātu iespēju ieviest stingrākus patērētāju aizsardzības noteikumus valsts tiesību aktos, bet citās dalībvalstīs reģistrētajiem uzņēmumiem būtu jāievēro tikai savā valstī spēkā esošie noteikumi.

Tomēr ar šos variantu palīdzību normatīvo vidi nevarētu vienkāršot un racionalizēt. Nevarētu likvidēt normatīvo sadrumstalotību un tās negatīvo ietekmi uz patērētāju uzticēšanos iekšējam tirgum. Bez noteikuma, kas nosaka, ka jāpiemēro tigotāja valsts tiesību akti, pārrobežu tiesas procesā kompetentam tiesnesim (parasti tas ir galamērķa valsts tiesnesis), būtu sistemātiski jāsalīdzina patērētāja valsts tiesības ar izcelsmes valsts tiesībām. Turklāt viņam būtu jānosaka, vai galamērķa valsts tiesību akti aizsardzības līmeņa nodrošinājuma ziņā ir stingrāki par tirgotāja valsts tiesību aktiem, un, ja šīs atšķirības rezultātā konstatētu nepamatotus ierobežojumus, stingrākos noteikumus nevajadzētu piemērot. Šāda apgrūtinoša prodecūra nepaaugstinātu juridisko noteiktību.

Abi minētie varianti nesniegtu risinājumu, kas nodrošinātu Līgumā paredzēto augsto Kopienas patērētāju aizsardzības līmeni.

4.6. I pielikumā aplūkotie jautājumi apspriešanai

I pielikumā ir sniegts apspriešanai paredzēto aspektu un jautājumu saraksts. Lielākā daļa no jautājumiem attiecas uz transversāliem horizontāliem aspektiem; tos var risināt jauktās pieejas kontekstā. Vertikālajai pieejai, kas attiecas uz atsevišķām direktīvām, nav vajadzīgs plašs aspektu vai jautājumu saraksts; tie ir aplūkoti saistībā ar Komisijas organizētām dažādām konsultācijām, kā tas raksturots Zaļās grāmatas 2.1. punktā.

Minētās pārskatīšanas rezultātā ir radušies vairāki transversāli jautājumi. Šie jautājumi atspoguļo normatīvos trūkumus un patērētāju aizsardzības *acquis* nepilnības. Lielajā vairākumā gadījumu, par kuriem dažādas uzņēmēju un patērētāju ieinteresētās personas ziņoja Komisijai, problēmas bija radušās tāpēc, ka tika izmantotas minimuma klauzulas un dalībvalstu normatīvās iespējas.

Šie jautājumi ir iedalīti divās grupās; Jautājumi, kas ir kopīgi visam *acquis* (piem., patērētāja definīcija) vai arī vairāk nekā vienai direktīvai (piem., atteikuma tiesības), un jautājumi, kas attiecas tikai uz pārdošanas līgumu, kas neapšaubāmi ir visizplatītākais patērētāju līgums.

Komisija uzskata, ka tādi pirmās grupas jautājumi, kā patērētāja un uzņēmējdarbības veicēja konsekventa definīcija, ir ļoti svarīgi, jo ar to palīdzību var precīzāk noteikt *acquis* apjomu.

Daudz tālejošāka ir varbūtēja iespēja ieviest vispārējo godprātības un godīga darījuma principu līgumu darījumos. Šādu principu iekļaujot, tas darbotos kā drošības tīkls, tas novērstu turpmāko normatīvo aktu trūkumus un nodrošinātu *acquis* pret izmaiņām nākotnē.

Vairāki jautājumi attiecas uz direktīvu par negodīgiem noteikumiem, kas ir vienīgā direktīva, kas attiecas uz visiem patērētāju līgumu veidiem gan saistībā ar precēm, gan pakalpojumiem. Šo jautājumu praktisko nozīmi raksturo ievērojamais skaits sūdzību par līgumu noteikumiem[24], kuras saņēmuši Eiropas patērētāju centri. Tāpēc Komisija vēlas arī risināt jautājumu par to, vai direktīvā paredzētā aizsardzība nebūtu

[24] Eiropas patērētāju centri ziņo, ka 10 % no 2005. gadā iesūtītajām sūdzībām attiecas uz negodīgiem noteikumiem.

jāpaplašina tā, lai tajā ietvertu arī noteikumus, par kuriem ir bijušas atsevišķas apspriešanās.

Tiek aplūkotas arī atteikuma tiesības, kas ir tipisks aizsardzības līdzeklis un ko vairākas direktīvas sniedz patērētājam, un šā līdzekļa izmantošanas nosacījumi.

Tiek aplūkots arī jautājums par vispārēju līgumu tiesiskās aizsardzības līdzekļu ieviešanu, tostarp par vispārējām tiesībām uz zaudējumu atlīdzību. Ja *acquis* neparedz vispārējus līdzekļus, patērētāja aizsardzība vairs nav pilnīga; arī šo jautājumu varētu risināt minētajā kontekstā.

Preču pārdošanas jautājumā svarīgi ir noskaidrot un, iespējams, paplašināt darbības jomu, lai tādējādi tiktu aptvertas arī nemateriālas preces, tādas kā programmatūra un dati. Daži citi jautājumi attiecas uz tādiem pamatjēdzieniem kā piegāde, riska nodošana un tiesiskās aizsardzības līdzekļu hierarhija. Visbeidzot tiek aplūkots jautājums par iespējamo ražotāja tiešās atbildības ieviešanu un tirdzniecības garantiju saturu.

I pielikumā atsevišķi raksturoti šādi jautājumi:

1	Vispārējā likumdošanas pieeja
2	Horizontālā instrumenta darbības joma
3	Saskaņošanas pakāpe
4.1	Terminu „patērētājs” un „uzņēmējdarbības veicējs” definīcijas
4.2	Patērētāji, kas darbojas ar starpnieka palīdzību
4.3	Vispārējās klauzulas ieviešana par godprātību un godīgumu darījumos
4.4.1	Darbības jomas paplašināšana līguma noteikumu negodīguma novērtējumam attiecinot to uz noteikumiem, par kuriem ir bijušas atsevišķas vienošanās
4.5	Negodīgu noteikumu saraksta tiesiskās sekas
4.6	Negodīguma novērtējuma pārbaudes apjoms: līguma cena un līguma priekšmets
4.7	Noteikumu iekļaušana par līgumiskajām sekām informācijas nesniegšanas gadījumā
4.8.1	Uzteikuma termiņu ilguma saskaņošana
4.8.2	Noteikumu saskaņošana par atteikuma tiesību izmantošanu
4.8.3	Patērētājam uzlikto izmaksu saskaņošana, ja izmantotas atteikuma tiesības
4.9	Vispārējo tiesiskās aizsardzības līdzekļu ieviešana
4.10	Tiesību uz zaudējumu atlīdzību ieviešana
5.1	Piemērošanas jomas paplašināšana, iekļaujot cita veida līgumus
5.2	Lietotās preces, ko pārdod atklātās izsolēs
5.3	Piegādes definīcija
5.4	Riska nodošana
5.5.2	Termiņi saistībā ar neatbilstības noteikšanu

5.5.3	Īpaši noteikumi par atkārtotiem defektiem
5.5.4	Īpašs noteikums par lietotām precēm
5.6	Pierādīšanas pienākums
5.7	Grozījumi kārtībā, kādā izmantojami tiesiskās aizsardzības līdzekļi
5.8	Paziņošana par neatbilstību
5.9	Tiešā ražotāja atbildība par neatbilstību
5.10.1	Standartnoteikumu ieviešana attiecībā uz tirdzniecības garantijas saturu
5.10.2	Tirdzniecības garantijas pārvedamība
5.10.3	Īpašu elementu tirdzniecības garantijas
6	Citi jautājumi

PIELIKUMS I

ISSUES FOR CONSULTATION

When answering the questions below, contributors are encouraged to motivate their answers. It should be noted that all options indicated are non-exhaustive; other solutions may also be put forward.

1. General Legislative Approach

As indicated **in section 4 above, there are different alternatives available to reviewing the consumer legislation.**

A1 jautājums: Kura, jūsuprāt, ir vislabākā patērētāju tiesību aktu pārskatīšanas pieeja?

1. variants. Vertikāla pieeja, kurā ietilpst atsevišķu direktīvu pārskatīšana.

2. variants. Jaukta pieeja, kurā apvienota pamatinstrumenta pieņemšana, kas risina tādus horizontālos jautājumus, kas ir būtisks visiem patērētāju līgumiem, un spēkā esošo nozaru direktīvu pārskatīšana pēc vajadzības.

3. variants. Līdzšinējā situācija: pārskatīšana nenotiek.

2. Scope of a Horizontal Instrument

Section 4.4 above highlights different options as to the scope of a possible horizontal instrument. One option would be to adopt a framework instrument with broad coverage, applicable to both domestic and cross-border transactions. Alternatively, the horizontal instrument could cover cross-border contracts only. A third alternative would be to limit the scope of application of the instrument to distance contracts concluded cross-border and domestically.

A2 jautājums: Kādai būtu jābūt iespējamā horizontālā instrumenta darbības jomai?

1. variants. Horizontālais instruments attiecas uz visiem patērētāju līgumiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir saistīti ar iekšzemes vai pārrobežu darījumiem.

2. variants. Tas attiecas vienīgi uz pārrobežu līgumiem.

3. variants. Tas attiecas vienīgi uz distances līgumiem, neatkarīgi no tā, vai tie noslēgti pāri robežai, vai iekšzemē.

3. Degree of Harmonisation

Section 4.5 above discusses the degree of harmonisation that future consumer protection legislation should be based on. Current legislation allows Member States to adopt more stringent national rules through the use of minimum clauses. The resulting fragmentation of rules may create internal market barriers and deter consumers from shopping cross-border. Full harmonisation

could represent an option for addressing this problem. A second option would be to keep the minimum harmonisation approach. Minimum harmonisation, as indicated above, could be combined with a mutual recognition clause or with the country of origin principle. However, this option would not simplify and rationalise the regulatory environment. Regulatory fragmentation would continue to exist and its negative effects on consumers' confidence in the internal market would not be removed.

A3 jautājums: Kādam būtu jābūt pārskatīto direktīvu/jaunā instrumenta saskaņošanas līmenim?

1. variants. Pārskatīto tiesību aktu pamatā ir pilnīga saskaņošana, kas papildināta ar jautājumiem, kuri nav pilnībā saskaņoti ar savstarpējas atzīšanas klauzulu.

2. variants. Pārskatīto tiesību aktu pamatā ir minimāla saskaņošana apvienojumā ar savstarpējas atzīšanas klauzulu vai ar izcelsmes valsts principu.

4. Horizontal Issues

4.1 Definition of "consumer" and "professional"

Currently the directives do not have coherent definitions of the concepts of "consumer" and "professional", although these are fundamental concepts for the application of the consumer acquis. There is no serious justification in terms of the specific purposes of the relevant directives. The uncertainty this causes is aggravated by the fact that the Member States use the minimum clause to extend the vague definitions in different ways. Several stakeholders advocate strongly in favour of consistent definitions of consumer and professional to avoid confusion. In this respect it is also important to ensure coherence with definitions used in other areas of Community legislation.

For instance, the Directive on Doorstep Selling defines consumer as a natural person who is acting for purposes "which can be regarded as outside his trade or profession". The Directive on Price Indications refers to any natural person "who buys a product for purposes that do not fall within the sphere of his commercial or professional activity" and the Unfair Contract Terms Directive refers to "purposes which are outside his trade, business or profession".

Differences between Member States can be noted for example when it comes to individuals buying a product to be used both privately and professionally, e.g. when a doctor buys a car and occasionally uses it to visit his patients. Several Member States have granted natural persons acting for purposes which fall primarily outside their trade, business or profession the same protection as consumers. In addition some businesses, such as individual entrepreneurs or small businesses may sometimes be in a similar situation as consumers when they buy certain goods or services which raises the questions whether they should benefit to a certain extent from the same protection provided for to consumers. During the review the widening of the definitions to cover transactions for mixed purposes should be considered.

Similarly the professional is referred to variously as "trader", "seller", "supplier" etc, depending on the directive. The definitions vary as well: The Distance Selling

Directive, for instance, defines the "supplier" as "any natural or legal person who … is acting in his commercial or professional capacity", whereas the Unfair Contract Terms Directive refers to a "seller or supplier" as a natural or legal person who "is acting for purposes relating to his trade, business or profession, whether publicly or privately owned". To overcome the current inconsistencies the notion of "professional" could replace the variety of terms in the existing Directives and apply to all persons who are not deemed to be consumers.

B1 jautājums: Kā būtu jādefinē pamatjēdzieni „patērētājs" un „uzņēmējdarbības veicējs"?

1. variants. Tiek veikta pašreizējo definīciju saskaņošana *acquis*, nemainot to saturu. Patērētāji tiek definēti kā fiziskas personas, kuru rīcības nolūki nav saistīti ar to nodarbošanos, uzņēmējdarbību vai profesiju. Uzņēmējdarbības veicēji tiek definēti kā (juridiskas vai fiziskas) personas, kuru rīcības nolūki ir saistīti ar to nodarbošanos, uzņēmējdarbību vai profesiju.

2. variants. Jēdzieni „patērētājs" un „uzņēmējdarbības veicējs" tiek paplašināti, lai tajos iekļautu fiziskas personas, kuru rīcības nolūki *galvenokārt* nav saistīti (patērētājs) vai *galvenokārt* ir saistīti (uzņēmējdarbības veicējs) ar to nodarbošanos, uzņēmējdarbību vai profesiju.

4.2 Consumers acting through an intermediary

A consumer is not protected by the acquis when his/her contractual counterpart is another private person. The same goes for the case when an individual is represented by a commercial agent, broker or any other intermediary. A practical example of this is when a car dealer sells a second-hand car on behalf of one consumer to another consumer. It has been argued that in these cases consumers need similar protection as in an ordinary business-to-consumer contract since the other party will benefit from the professional expertise of the intermediary and some Member States have chosen to extend consumer protection to these situations.

However, it may be very difficult to establish clear criteria as to when the role of the intermediary is so strong as to warrant consumer protection. There may be a risk of unforeseen and negative knock-on effects on markets on which private persons trade with private persons.

Against applying consumer protection rules to private sellers it could also be argued that a private person might not realise that contracting a professional as her or his intermediary will put her or him in a position equivalent to a professional. On the other hand, a consumer who concludes a contract with a professional acting as intermediary for a private person may be more in need of protection than his contractual counterpart.

It should be noted that the notion of intermediary would not include trading platforms for sellers and consumers, e.g. on the Internet, where the platform provider is not involved in the conclusion of the contract. The role of intermediaries in

electronic commerce, including search engines and auction platforms, is currently being examined in a different context and therefore not covered by this review[25].

B2 jautājums: Vai līgumi privātpersonu starpā būtu jāuzskata par patērētāju līgumiem, ja viens no dalībniekiem rīkojas, izmantojot profesionālu starpnieku?

1. variants. Līdzšinējā situācija: patērētāju aizsardzība nav attiecināma uz patērētāju savstarpējiem līgumiem, ja viens dalībnieks līguma noslēgšanai izmanto profesionālu starpnieku.

2. variants. Patērētāju līgumu definīcijā tiek iekļautas tādas situācijas, kurās viens dalībnieks rīkojas, izmantojot profesionālu starpnieku.

4.3 The concepts of good faith and fair dealing in the Consumer Acquis

The consumer acquis on contract law does not include a general duty to deal fairly or to act in good faith. A general clause referring to the concept of (un-)fairness exists in Article 5 of Directive on Unfair Commercial Practices, which concerns marketing practices, but which does not apply to contracts[26]. Article 3 (1) of Directive 93/13/EEC on Unfair Terms in Consumer Contracts constitutes a general clause referring to "(un-) fairness" and contains a definition of that term for the purposes of the Directive.

The main advantage of an overarching general clause for consumer contracts in the horizontal instrument would be the creation of a tool which would provide guidance for the interpretation of more specific provisions and would allow the courts to fill gaps in the legislation by developing complementary rights and obligations. It could therefore provide a safety net for consumers and create certainty for producers by filling gaps in legislation. In addition, a general provision may also be a useful tool when interpreting clauses contained in offers or contracts and it may as well respond to the criticism that certain directives or provisions are not time-proof. A general provision could be built round the phrase "good faith and fair dealing". This includes the idea that they show due regard to the interests of the other party, considering the specific situation of certain consumers.

The disadvantage of such a general clause is that it does not encompass precisely the rights and obligations imposed on each party. Its interpretation may vary from Member State to Member State.

If included, such a general principle should apply from the negotiation phase to the execution of the contract, including remedies. It would also prevent the emergence of the kind of problems encountered with the current consumer protection directives, due to legislation being overtaken by technological and market developments.

---

25 Conclusions will be announced in the Second Report on the application of the Directive 2000/31, to be adopted in 2008.

26 Article 5 of the Directive on Unfair Commercial Practices outlaws marketing practices which - contrary to the requirement of professional diligence – can adversely affect the economic behaviour of consumers.

C jautājums: Vai horizontālajā instrumentā būtu jāiekļauj vispārējs uzņēmējdarbības veicēja pienākums rīkoties saskaņā ar godprātības un godīga darījuma principiem?

1. variants. Horizontālais instruments paredz, ka saskaņā ar ES patērētāju līgumu tiesību aktiem uzņēmējdarbības veicējiem jārīkojas godprātīgi.

2. variants. Tiek saglabāta līdzšinējā situācija: vispārējas klauzulas nav.

3. variants. Tiek pievienota vispārēja klauzula, kas attiecas gan uz uzņēmējdarbības veicējiem, gan patērētājiem.

4.4 The scope of application of the EU rules on unfair terms

4.4.1 Extension of the scope to individually negotiated terms

The Directive on unfair contract terms currently applies to non-negotiated terms only, i.e. contractual clauses which the consumer has had no possibility to influence during the negotiation process. In practice, the Directive is in most cases applicable to pre-formulated contract terms used in mass transactions. In reality consumers often have only a very limited possibility to influence the content of a clause even if it theoretically is open to negotiations. A number of Member States have specific rules on the (un-)fairness of individually negotiated terms.

If it is decided to include individually negotiated terms, the test of unfairness could be reformulated so that it ensures that the competent authorities will take into account the actual ability of individual consumers to influence the terms of the contract. Alternatively, this test could be restricted to the list of terms annexed to the directive.

In the absence of specific rules, the unfairness of negotiated terms would be assessed under the principle of good faith (see 4.3).

D1 jautājums: Cik lielā mērā sodīšanai par negodīgiem līguma noteikumiem būtu jāattiecas arī uz tādiem noteikumiem, par kuriem vienošanās panākta individuāli?

1. variants. Direktīvas par negodīgiem noteikumiem piemērošanas mērogs tiek paplašināts, iekļaujot noteikumus, par kuriem vienošanās panākta individuāli.

2. variants. Noteikumiem, par kuriem vienošanās panākta individuāli, būtu piemērojams tikai direktīvai pievienotais noteikumu saraksts.

3. variants. Līdzšinējā situācija – Kopienas noteikumi arī turpmāk būs attiecināmi vienīgi uz neapstrīdamiem vai iepriekš definētiem noteikumiem.

4.5 List of unfair terms

The rationale behind the list attached to the current Directive on unfair contract terms is to provide guidance to the Member States as to what contractual terms can be

challenged under the unfairness test. As the list has a purely indicative character, it may lead to divergent application in Member States.

It should be considered whether a term included in a list of unfair terms of a horizontal instrument should be considered unfair in all circumstances (black list) or unfair unless the examination of the specific circumstances of the contract (including any individual negotiation) shows the contrary (i.e. a rebuttable presumption of unfairness – grey list). These two options could also be combined, i.e. some terms would be considered unfair in all circumstances while other terms are presumed to be unfair. That option has been considered by the CFR researchers.

A comitology mechanism could be included in the horizontal instrument in order to update the list of terms.

D2 jautājums: Kādam būtu jābūt ikviena negodīgu līguma noteikumu saraksta statusam, kas iekļaujami horizontālā instrumentā?

1. variants. Līdzšinējā situācija: saglabāt pašreizējo indikatīvo sarakstu.

2. variants. Attiecībā uz dažiem līguma noteikumiem tiek noteikts atspēkojams pieņēmums par negodīgumu (pelēkais saraksts). Šis variants apvieno norādes un elastību attiecībā uz godīguma novērtējumu.

3. variants. Tiek izveidots tādu noteikumu saraksts – iespējams, daudz īsāks nekā pašreizējais saraksts –, kas tiek uzskatīti par negodīgiem jebkuros apstākļos (melnais saraksts).

4. variants. 1. un 2. varianta kombinācija: daži noteikumi tiek pilnībā aizliegti, bet uz pārējiem noteikumiem būtu attiecināma atspēkojams pieņēmums par negodīgumu.

4.6 Scope of the unfairness test

Under the Directive on Unfair Terms a non-negotiated contractual term is considered unfair if, contrary to the requirement of good faith, it causes a significant imbalance in the parties' rights and obligations arising under the contract, i.e. the unfairness test. According to this test, the assessment of the unfair nature of the terms relates neither to the definition of the main subject matter of the contract nor to the adequacy of the price (as far these terms are expressed in plain intelligible language).

National laws typically allow the aggrieved party to avoid the contract only where he or she has had little choice as to whether to conclude the contract and the situation has been exploited by the contractual counterpart through charging an exorbitant price. An example of this would be where a consumer whose car breaks down in the middle of a rural area at night may agree to pay a disproportionate price for the repair.

Especially if the scope of the directive were to be extended to negotiated terms, the question arises as to whether the unfairness test should be widened to assess all core terms of a contract, including the main subject matter of the contract and the adequacy of the price.

D3 jautājums: Vai direktīvā par negodīgiem noteikumiem ietvertā negodīguma novērtējuma mērogs būtu jāpaplašina?

1. variants. Negodīguma novērtējuma mērogs tiek paplašināts, lai ietvertu līguma galvenā priekšmeta definīciju un cenas piemērotību.

2. variants. Līdzšinējā situācija – negodīguma novērtējums tiek saglabāts savā līdzšinējā veidā.

4.7 Information requirements

Several Directives impose obligations on professionals to provide consumers with information before, at or after the conclusion of the contract. Failure to comply with these obligations is however regulated in an incomplete and inconsistent way. In several cases no remedies are available when information duties are ignored by professionals. Even an extension of the cooling-off periods for failure to provide information, as it is provided for in the Distance Selling and Timeshare Directives, may not be sufficient since the consumer loses his right to withdraw from the contract within three months. Consumer organisations quote the lack of information as one of the main problems in relation to distance selling, whereas business stakeholders deplore the complexity of the current situation.

The Commission is of the opinion that although the horizontal instrument should not cover the existence and the content of the information requirements, considering the varying purposes of consumer information in the different vertical directives, it could encompass provisions on the failure to fulfil information requirements. One possibility is that the horizontal instrument would provide for an extension of the cooling-off period for failure to comply with information requirements. Another solution would be to combine such an extension of the cooling–off period with general remedies for the most serious breaches of information duties (e.g. no information on price and address of the professional).

E jautājums: Kādām jābūt līgumiskajām sekām, ja netiek ievērotas patērētāju *acquis* prasības par informēšanu?

1. variants. Uzteikuma termiņš kā vienāds tiesiskās aizsardzības līdzeklis gadījumos, kad netiek ievērotas prasības par informēšanu, tiek pagarināts, piemēram, līdz trīs mēnešiem.

2. variants. Tiek paredzēti dažādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi par dažādu informēšanas pienākumu pārkāpšanu: daži pārkāpumi pirms līguma noslēgšanas vai līguma noslēgšanas laikā ir pamats tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanai (piemēram, nepareiza informācija par produkta cenu varētu patērētājam dot tiesības anulēt līgumu), bet cita veida neinformēšana tiek aplūkota savādāk (piemēram, pagarinot uzteikuma termiņu vai neizmantojot nekādas līgumsankcijas).

3. variants. Līdzšinējā situācija: informācijas nesniegšanas līgumiskās sekas dažādiem līgumu veidiem arī turpmāk tiek reglamentētas atšķirīgi.

4.8 Right of withdrawal

4.8.1 The cooling-off periods

The Directives on Timeshare, Doorstep Selling and Distance Selling give consumers the right to withdraw from the contract within a certain period. There are significant divergences in relation to the length of these periods, and as to the beginning and calculation of the periods (in calendar or working days). Such differences may be confusing for consumers and can create legal uncertainty in case of overlaps between Directives[27].

The horizontal instrument could provide for common rules on the time frames for all types of contracts for which a right of withdrawal exists, so as to increase legal certainty.

An alternative could be to group the directives into two categories, attaching to each of them a specific withdrawal period. The reason for this would be that different directives grant consumers a right to withdrawal for different reasons, e.g. to allow consumers to compare the price and quality of the products ordered in a door step situation with alternative offers or to allow consumers to see the product ordered at a distance.

Whichever of the two alternatives is chosen, the Commission is of the view that all periods should be uniformly counted in calendar days rather than working days to increase legal certainty. The concept of working days is differently interpreted by the Member States and varying national holidays may cause uncertainties for consumers and businesses.

F1 jautājums: Vai uzteikuma termiņu ilgums būtu jāsaskaņo visā patērētāju *acquis*?

1. variants. Visiem gadījumiem, kuros patērētāju direktīvas piešķir patērētājiem tiesības atteikties no līguma, tiek paredzēts viens uzteikuma termiņš, piemēram, 14 kalendārās dienas.

2. variants. Tiek noteiktas divas direktīvu kategorijas, un katrai tiek paredzēts konkrēts uzteikuma termiņš (piemēram, 10 kalendārās dienas iznēsājumtirdzniecības un distances līgumiem, bet 14 kalendārās dienas – daļlaika īpašuma līgumiem).

3. variants. Līdzšinējā situācija: uzteikuma termiņi patērētāju *acquis* netiek saskaņoti; tos reglamentē nozares tiesību aktos.

4.8.2 The modalities of exercising the right of withdrawal

The modalities of exercising the right of withdrawal are currently regulated differently across the consumer acquis. There are also significant differences in the Member States' transposition of the directives. In some countries consumers may choose how to notify the seller (e.g. by sending an email or simply by returning the good to the seller), whereas in others the consumer is obliged to use a certain

[27] See e.g. the case C-423/97 Travel Vac, where the ECJ found that the Doorstep Selling Directive was applicable to a timeshare contract.

procedure such as registered mail. Clarifying the rules on how to return products could increase consumer confidence in cross-border transactions. A recent Eurobarometer survey shows that, in relation to distance selling, 65 % of consumers consider that there are more problems with returning a good during the cooling off period when it was bought cross-border.

To clarify and simplify matters, the provisions on the modalities of exercising the right of withdrawal could be harmonised in the horizontal instrument.

F2 jautājums: Kā būtu jāīsteno atteikuma tiesības?

1. variants. Līdzšinējā situācija: dalībvalstīm jābūt iespējai brīvi noteikt atteikuma paziņojuma veidu.

2. variants. Tiek noteikta vienota procedūra paziņojumam par atteikumu visā patērētāju *acquis*.

3. variants. Tiek izslēgtas visas oficiālās prasības paziņošanai par atteikumu. Tādējādi patērētājs var atteikties no līguma jebkādā veidā (tostarp, atdodot atpakaļ preces).

4.8.3 The contractual effects of withdrawal

The effect on the contract when the consumer exercises his or her right of withdrawal is regulated differently for different types of contract in the acquis. The Doorstep Selling Directive provides only that withdrawal releases consumers from any obligations under the cancelled contract. Other legal effects are to be determined by national law. The Directive on Distance Selling provides instead that when the right of cancellation is exercised, the seller is obliged to reimburse the sums paid by the consumer free of charge as soon as possible and in any case within 30 days. The only charge that may be made to the consumer is the direct cost of returning the goods.

The horizontal instrument could harmonise the provisions on the effects of withdrawal. The rule that consumers should not bear any costs when exercising their right of cancellation could be spelled out more clearly and made general whereby the option for Member States to impose charges on consumers in the event of cancellation could be removed. In addition, the horizontal instrument could provide for a general time limit by which the professional would have to reimburse consumers who exercise their right to withdraw, as it is currently the case in respect of contracts concluded at a distance.

F3 jautājums: Kādas izmaksas būtu jāsedz patērētājam, ja izmantotas atteikuma tiesības?

1. variants. Spēkā esošās normatīvās iespējas tiek likvidētas – tādējādi patērētājiem, īstenojot savas anulēšanas tiesības, nerastos nekādas izmaksas.

2. variants. Tiek vispārinātas pašreizējās iespējas: tādējādi atteikuma tiesību īstenošanas gadījumā patērētājiem izmaksas neatkarīgi no līguma veida ir vienādas.

3. variants. Līdzšinējā situācija: tiek saglabātas šībrīža normatīvās iespējas.

4.9 General contractual remedies

The acquis does not provide for a general set of remedies available to consumers for all consumer contracts. Existing remedies are limited to particular types of contracts. The Directive on Sale of Consumer Goods for example, grants consumers some remedies, but not all of those remedies apply to all consumer contracts. The absence of general remedies at EU level creates a deficit in consumer protection.

According to a recent Eurobarometer survey, 71 % of consumers consider it harder to resolve problems such as complaints, returns, price reductions and guarantees when shopping cross-border. Common EU-wide remedies in the horizontal instrument could contribute to addressing this problem. However, this would not tackle the problems faced by consumers concerning the enforcement of rights against a person established in another country. Reduction of the price and termination of a contract could be construed as remedies of general application. Also the introduction of a general right to withhold performance in case of breach of a consumer contract could be considered. Under this option, if the consumer has not yet performed his or her obligations (typically the payment of the price) – the professional who is in breach of the contract cannot enforce his rights against the consumer until he performs correctly.

G1 jautājums: Vai horizontālajam instrumentam jāparedz patērētājam pieejami vispārēji tiesiskās aizsardzības līdzekļi?

1. variants. Līdzšinējā situācija: spēkā esošajos tiesību aktos paredzēti tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas paredzēti konkrētiem līgumu tipiem (t.i., pārdošanas). Vispārējos līgumu tiesiskās aizsardzības līdzekļus reglamentē valstu tiesību akti.

2. variants. Tiek paredzēts vispārēju līgumu tiesisko aizsardzības līdzekļu kopums, kas ir pieejams patērētājam jebkura patērētāju līguma pārkāpšanas gadījumā. Šie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ietver: patērētāja tiesības izbeigt līgumu, pieprasīt cenas samazinājumu un atteikties no izpildes.

4.10 General right to damages

In addition to the right to withhold performance and the right to reduction of price and termination of contract, the horizontal instrument could foresee a general right to damages for breach of a consumer contract. At the moment, the issue of damages is not regulated in the Community acquis, the only exception being the Package Travel Directive. The relationship between domestic rules on damages and the remedies provided for by the specific directives is unclear. Different solutions are possible. The horizontal instrument could merely introduce a general right to damages for consumers or it could specify that these damages should cover only purely economic damages or both economic and moral losses as in the Package Travel Directive.

G2 jautājums: Vai horizontālajam instrumentam būtu jāpiešķir patērētājiem vispārējas tiesības uz kompensāciju par līguma pārkāpšanu?

1. variants. Līdzšinējā situācija: jautājumu par līguma kompensācijām regulē valstu tiesību akti, izņemot gadījumus, kad to regulē Kopienas *acquis* (piemēram, kompleksie tūrisma braucieni).

2. variants. Patērētājiem tiek paredzētas vispārējas tiesības uz kompensāciju – patērētāji var pieprasīt kompensāciju par visiem līguma pārkāpumiem neatkarīgi no pārkāpuma veida un līguma rakstura. Dalībvalstis izlemj to, kāda veida zaudējumus varētu kompensēt.

3. variants. Patērētājiem tiek paredzētas vispārējas tiesības uz kompensāciju un tiek paredzēts, ka šī kompensācija sedz vismaz tīri ekonomiskos (materiālos) zaudējumus, kas patērētājam radušies pārkāpuma rezultātā. Dalībvalstis tad var brīvi reglamentēt nemateriālos zaudējumus (piemēram, morālo kaitējumu).

4. variants. Tiek ieviestas vispārējas patērētāju tiesības uz kompensāciju, un tiek paredzēts, ka šī kompensācija sedz gan tīri ekonomiskus (materiālus) zaudējumus, gan morālo kaitējumu.

5. Specific rules applicable to Consumer Sales

5.1 Types of contracts to be covered

The Directive on Consumer Sales applies to sales contracts. It does not apply to any other type of contract involving the supply of goods, except for goods to be manufactured in the future. Therefore a consumer who hires a car is not protected by its provisions. Likewise, as the supply of digital content is not covered by the Directive, a consumer who downloads music from the Internet is not protected either. This is a potential consumer protection lacuna. If the horizontal instrument were to cover these types of contracts, consumers would enjoy the same protection against lack of conformity regardless of the legal nature of the contract.

The lack of coverage of contracts for the supply of software and data (so called "contracts providing digital content") is a particularly important problem. With the increase in digital content consumption, questions of liability (e.g. when software damages hardware) and guarantee from defects will grow in importance. Several consumer complaints point, for instance, to problems with music downloaded from the internet or used in MP3 players, software and digital content to be used in mobile phones (e.g. ring tones). An extension of the coverage of consumer protection rules to such situations would allow consumers to make use of remedies for non-conformity and obtain damages. Such an extension of the scope of the Directive may, however, require specific rules since digital content is usually licensed rather than sold to the consumers.

H1 jautājums: Vai noteikumiem par preču pārdošanu patērētājam būtu jāattiecas uz citiem līgumu veidiem, saskaņā ar kuriem patērētājiem tiek piegādātas preces vai tiek sniegti digitāla satura pakalpojumi?

1. variants. Līdzšinējā situācija: t.i., piemērošana attiecas uz plaša patēriņa preču pārdošanu, izņemot preces, kas vēl jāsaražo.

2. variants. Darbības joma tiek paplašināta, lai ietvertu citus līgumu veidus, saskaņā ar kuriem patērētājam piegādā preces (piemēram, automašīnu īrēšana).

3. variants. Noteikumu darbības joma tiek paplašināta, lai ietvertu citus līgumu veidus, saskaņā ar kuriem patērētājam tiek sniegti digitāla satura pakalpojumi

(piemēram, tiešsaistes mūzika).

4. variants. 2. un 3. varianta kombinācija.

5.2. Second-hand goods sold at public auctions

Under Article 1 (3) of the Directive, Member States may provide that the definition of consumer goods does not cover "second-hand goods sold at public auctions where the consumer has the opportunity to attend the sale in person". This exemption is a source of uncertainty both for businesses and consumers. A horizontal instrument could define the notion of "public auctions" in order to remove this uncertainty; having said this it may be necessary to follow a specific and different approach for on-line auction.

H3 jautājums: Vai noteikumi par preču pārdošanu patērētājiem būtu attiecināmi uz lietotām precēm, ko pārdod atklātās izsolēs?

1. variants. Jā.

2. variants. Nē, šādas preces tiek izslēgtas no Kopienas noteikumu darbības jomas.

5.3 General obligations of a seller – delivery and conformity of goods

According to a recent Eurobarometer survey, 66 % of consumers perceive that delivery in the context of cross-border sales may cause more problems than for domestic sales. Adding rules on delivery should increase legal certainty and thereby consumer confidence.

The Directive on Sale of Consumer Goods provides that the seller must deliver goods which are in conformity with the sales contract. However, it does not define the notion of delivery. This is unfortunate, since the moment of delivery is the starting point for time limits for the exercise of fundamental consumer rights, e.g. remedies for non-conformity. The concept of delivery is also important for the passing of the risk[28].

The Directive does not provide for remedies against lack of delivery, late or partial delivery. Regulating such questions in the horizontal instrument would require a definition of delivery.

The horizontal instrument could clarify whether delivery means that the consumer has materially received the goods (i.e. the consumer has acquired physical possession of the good, for example by collecting the ordered car from the dealer) or whether it is sufficient that the goods are put at the consumer's disposal (e.g. the dealer informs the consumer that the ordered car has arrived at his garage and is ready to be picked up). The horizontal instrument could also provide that, as a default rule, delivery takes place when the consumer acquires physical possession of the good. The parties would remain free to agree otherwise.

[28] See point 5.5 in this annex.

I1 jautājums: Kā būtu definējama piegāde?

1. variants. Piegāde nozīmē to, ka patērētājs faktiski saņem preces (t.i., preces tiek atdotas patērētājam).

2. variants. Piegāde nozīmē, ka preces tiek nodotas patērētāja rīcībā līgumā noteiktajā laikā un vietā.

3. variants. Piegāde parasti nozīmē, ka patērētājs preces fiziski pārņem savā valdījumā, tomēr puses var vienoties citādi.

4. variants. Līdzšinējā situācija: jēdziens „piegāde" netiek definēts.

5.4 The passing of risk in consumer sales

An issue connected to the definition of delivery is whether the horizontal instrument should regulate the passing of risk in consumer sales, i.e. the question of the point at which the professional bears the risk and the cost of any deterioration or destruction of the good and when this risk passes to the consumer, e.g. in a situation where a good is damaged or destroyed while in transit from the seller to the consumer. At the moment, the issue is regulated differently in the Member States. In some Member States the risk passes to the buyer at the time of the conclusion of the contract while in others property does not pass with the conclusion of the sales contract but with the delivery.

The passing of the risk could be linked to the moment of delivery. Depending on the definition of delivery, this could be at the time when the consumer acquires physical possession of the good or at an earlier stage.

I2 jautājums: Kā preču pārdošanā patērētājam būtu jāreglamentē riska nodošana?

1. variants. Riska nodošanu reglamentē Kopienas līmenī un to saista ar piegādes brīdi.

2. variants. Līdzšinējā situācija: riska nodošanu reglamentē dalībvalstis, tādējādi radot atšķirīgus risinājumus.

5.5 Conformity of goods

5.5.1 Introduction

The duty of the seller to deliver goods in conformity with the contract is the cornerstone of the Directive on Consumer Sales. The Directive establishes a presumption that goods are in conformity with the contract if they fulfil a series of conditions which are considered to be implied by the contract (e.g. that the goods are fit for the purposes for which goods of the same type are normally used).

5.5.2 Extension of time limits

Under the directive, the seller is liable for any lack of conformity which existed at the time of delivery and becomes apparent within two years from that moment (legal

guarantee). The Directive does not regulate the suspension or interruption of the two-year period in the event of repair, replacement or negotiations between seller and consumer. Some Member States have introduced specific rules on the extension of the period during which the seller is liable while the seller is trying to cure the defect, whereas others have not introduced such rules. This has led to significant divergences among national laws impeding cross border trade. A horizontal instrument could provide that the duration of the legal guarantee is extended for a period corresponding to the time during which the consumer was not able to use the goods because some remedy was being performed.

J1 jautājums: Vai horizontālajam instrumentam būtu jāpagarina termiņi, kas attiecas uz neatbilstību, par periodu, kura laikā tika izmantoti tiesiskās aizsardzības līdzekļi?

1. variants. Līdzšinējā situācija: nekas netiek mainīts.

2. variants. Jā. Horizontālais instruments paredz, ka juridiskās garantijas darbības laiks tiek pagarināts par periodu, kura laikā patērētājs nevarēja lietot preces, jo tika izmantoti tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

5.5.3 Recurring defects

It may happen that defects which became apparent within two years from delivery re-appear after the expiry of the legal guarantee, even though they have been repaired. In these cases, consumers are left with goods which were already defective at the moment of delivery, but for which any further repair is at the expense of the consumers. Some Member States have introduced specific rules to deal with recurring defects.

A horizontal instrument could provide that when the seller repairs the goods during the period of the legal guarantee, the guarantee is automatically extended to cover any future re-emergence of the same defect for a period to be specified since repair. The issue of recurring defects could also be relevant in the context of remedies, possibly justifying a consumer's claim for replacement instead of another repair.

J2 jautājums: Vai garantija būtu automātiski jāpagarina preču remonta gadījumā, lai to var attiecināt uz atkārtotiem defektiem?

1. variants. Līdzšinējā situācija: garantija netiek pagarināta.

2. variants. Juridiskās garantijas darbības laiks tiek pagarināts par periodu, ko nosaka pēc remonta, lai ietvertu tāda paša defekta atkārtošanos turpmāk.

5.5.4 Second-hand goods

Member States may currently provide that, in case of second-hand goods, the seller and the consumer may agree on a shorter time period for the liability of the seller, provided this period is not less than one year. Varying conditions in different Member States cause legal uncertainty.

This could be corrected by eliminating the possibility for the seller and the consumer to agree on a shorter time period of liability. This should not create any

disproportionate burden on professionals since they would only remain responsible for those defects which already existed at the moment of delivery[29].

Another option could be to allow professionals and consumers throughout Europe to agree on a shorter period for the seller's liability for lack of conformity.

J3 jautājums: Vai vajadzīgi īpaši noteikumi par lietotām precēm?

1. variants. Horizontālajā instrumentā netiek iekļauta neviena atkāpe par lietotām precēm: pārdevējs un patērētājs nevar vienoties par īsāku periodu atbildībai par lietotu preču defektiem.

2. variants. Horizontālajā instrumentā tiek iekļauti konkrēti noteikumi par lietotām precēm: pārdevējs un patērētājs var vienoties par īsāku periodu atbildībai par lietotu preču defektiem (bet ne īsāku par vienu gadu).

5.6 Burden of proof

The Directive establishes a rebuttable presumption that any lack of conformity which becomes apparent within six months from delivery shall be presumed to have existed at the time of delivery. However, such presumption does not apply when it is incompatible with the nature of the goods or the nature of the lack of conformity.

The Commission has been informed that it is difficult to apply a system with a rebuttable presumption that can only be used when it is compatible with the nature of the goods and the defects. Once the six-month period has passed, consumers have to prove a fact (the existence of the defect at the time of delivery) which is extremely difficult to establish without access to relevant technical data and/or specialised assistance. Even during the first six months it is in each case necessary to examine whether the consumer can actually invoke the presumption and obtain the reversal of the burden of proof. This way the reversal of the burden of proof serves de facto as a limitation of the legal guarantee[30].

The Commission wonders if the present regime should not be changed. A horizontal instrument could provide that the professional would have to prove that the defects did not exist at the time of delivery since the seller is better placed than the consumer to access relevant data (e.g. by contacting the producer) and provided that the consumer acts in good faith. In any case the reversal of the burden of proof applies only if compatible with the nature of the goods and of the defects. The seller would, therefore, still be able to escape this reversal of the burden of proof in case of normal wear and tear.

J4 jautājums: Kam būtu jāuzliek pienākums pierādīt to, ka defekti bija jau piegādes brīdī?

---

29 In addition, as it is mentioned below, the presumption that the defects which become apparent within six months from delivery were already existent at that moment only applies if it is not incompatible with the nature of the goods and the nature of the defects. These rules ensure an adequately differentiated treatment of second hand goods vis-à-vis new products.

30 For instance in some Member States, after the six months period, consumers are forced by the sellers to prove the existence of the defect at the moment of delivery by producing expensive technical reports.

1. variants. Līdzšinējā situācija: pirmo sešu mēnešu laikā uzņēmējdarbības veicējam ir jāpierāda, ka piegādes brīdī defekta nebija.

2. variants. Uzņēmējdarbības veicējam visā juridiskās garantijas darbības laikā ir jāpierāda, ka piegādes brīdī defekta nebija, ja tas ir savienojams ar preču un defektu raksturu.

5.7 Remedies

5.7.1 Introduction

In the context of consumer sales, remedies should lead to the fulfilment of consumers' reasonable expectations in relation to the contract. However, the Directive provides for remedies only in the case of non-conformity and not other kinds of breaches of contract, e.g. when the goods are not delivered at all. Consumers perceive the existing rules as unsatisfactory. Approximately 70 % of consumers state that when buying goods cross-border it is harder to resolve problems such as returns or price reduction in comparison with the domestic situations.

As mentioned in point 4.9 in this annex, the horizontal instrument might provide for some general remedies, which would apply to any breaches of consumer contracts. The remaining, sale-specific remedies (repair and replacement) could continue to be available only in case of non-conformity of the goods.

5.7.2 The order in which remedies may be invoked

Currently the Directive provides for a particular order in which remedies may be invoked. Reduction of price or termination of contract can only be invoked if repair and replacement are impossible or disproportionate. The Commission has been informed that it is difficult for consumers to assess whether a professional's claim that a particular remedy would be disproportionate is right or not.

A horizontal instrument could allow consumers to choose freely amongst the available remedies in case of wrong performance. However, to limit the economic burden on the professional, termination of contract would remain available only in case of non-performance and breaches that are so serious as to give consumers reasonable grounds to refuse correct performance.

Alternatively, the horizontal instrument could maintain the current sequence of remedies, with some amendments. For instance, it could provide that the reduction of the price is available immediately as an alternative to repair and replacement, while at the same time altering the conditions under which the consumer can "move" from these first-line remedies to the termination of contract (e.g. in the case of recurring defects).

K1 jautājums: Vai patērētājam jābūt iespējai brīvi izvēlēties jebkuru no pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem?

1. variants. Līdzšinējā situācija: patērētājiem ir pienākums vispirms pieprasīt preces remontu/aizstāšanu, bet cenas samazinājumu vai līguma izbeigšanu prasīt tikai tad, ja nav iespējams izmantot citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

2. variants. Patērētājam ir iespēja brīvi izvēlēties jebkuru no pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem jau no paša sākuma. Taču līguma izbeigšana ir iespējama tikai noteiktos apstākļos.

3. variants. Patērētājiem ir pienākums vispirms pieprasīt preces remontu/aizstāšanu vai cenas samazinājumu, un viņi var prasīt izbeigt līgumu tikai tad, ja nav iespējams izmantot šos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

5.8 Notification of the lack of conformity

The Directive allows Member States to provide that the consumer must inform the seller of the lack of conformity within a period of no less than two months from the moment of discovery in order to benefit from his rights. Most Member States have made use of this option, some of them waiving this obligation only in certain circumstances. The horizontal instrument should eliminate the existing divergences, which cause confusion for consumers and businesses.

K2 jautājums: Vai patērētājiem būtu jāziņo pārdevējam par neatbilstību?

1. variants. Tiek noteikts pienākums paziņot pārdevējam par jebkādu defektu.

2. variants. Tiek noteikts pienākums paziņot konkrētos apstākļos (piemēram, ja pārdevējs rīkojies pretrunā ar godprātības prasību vai ir bijis rupji nolaidīgs).

3. variants. Pienākums noteiktā laika posmā informēt tiek atcelts.

5.9 Direct producers' liability for non-conformity

A number of Member States have introduced various forms of direct liability of producers. These differ considerably as to the conditions and modalities. The horizontal instrument may address these divergences by introducing rules on the direct liability of producers (e.g. the introduction on an EU wide producer's liability) so that consumers would be able to request certain remedies directly from the manufacturer (and possibly from the importer) throughout the EU. This would eliminate possible internal market barriers and would favour especially consumers buying cross-border. A more detailed analysis can be found in the Report on the implementation of the Consumer Sales Directive.

The issue of producers' liability in the context of the review of the acquis is limited to situations where a good is not in conformity with the consumer contract, e.g. the product does not have the quality or characteristics that the consumer is entitled to expect. Liability for damage caused by the defectiveness of a product, i.e. death, personal injuries or destruction of any item of property other than the defective product itself, is regulated by the Product Liability Directive and falls outside the scope of the review[31].

L jautājums: Vai horizontālajam instrumentam būtu jāievieš ražotāju tieša

[31] Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products.

atbildība par neatbilstību?

1. variants. Līdzšinējā situācija: ES līmenī netiek ieviesti noteikumi par ražotāju tiešu atbildību.

2. variants. Ražotāju tiešu atbildību ievieš saskaņā ar iepriekš aprakstītajiem nosacījumiem.

5.10 Consumer Goods Guarantees (Commercial guarantees)

On top of the rights conferred upon consumers by legislation, sellers or producers may offer consumers additional rights on a voluntary basis (a so-called commercial guarantee). They can, for example, grant consumers certain rights in case the goods do not meet the specifications set out in the guarantee statement and in associated advertising.

5.10.1 Content of the commercial guarantee

The directive does not address the question of what happens if the guarantee statement omits to inform the consumer on the content of the guarantee. It has been stated that the current situation may mislead consumers who rely on such vague statements without checking whether they are actually granted any additional rights.

A horizontal instrument could remedy this situation by providing a default content of a guarantee setting out basic rights which the guarantee holder should have if these are not spelled out in the guarantee document. These may include a right to replacement or repair if goods are not in conformity with the contract. If the duration of the commercial guarantee is not indicated it could apply to the estimated life-span of the goods. It would have to be EU-wide. Finally, the costs of invoking and performing the guarantee would be borne by the guarantor.

M1 jautājums: Vai horizontālam instrumentam būtu jāparedz tirdzniecības garantijas standarta saturs?

1. variants. Līdzšinējā situācija: horizontālajā instrumentā netiek iekļauti standartnoteikumi.

2. variants. Tiek ieviesti tirdzniecības garantiju standartnoteikumi.

5.10.2 The transferability of the commercial guarantee

The directive does not regulate the issue of the transferability of the commercial guarantee to subsequent buyers. This is important for consumers who intend to re-sell a product as well as for subsequent buyers who would like the products still to be covered by the commercial guarantee especially in the context of a cross-border transaction.

The horizontal instrument may address this problem by providing that a guarantee would benefit also subsequent buyers of a product. Such a rule could have a mandatory or default character (i.e. the seller would be able to limit the transferability of the guarantee in certain circumstances).

M2 jautājums: Vai horizontālam instrumentam būtu jāreglamentē iespēja nodot tirdzniecības garantiju?

1. variants. Līdzšinējā situācija: Kopienas noteikumi nereglamentē iespēju nodot tirdzniecības garantiju.

2. variants. Tiek ieviests obligāts noteikums par garantijas automātisku nodošanu turpmākajiem pircējiem.

3. variants. Horizontālais instruments paredz garantijas nodošanu kā standartnoteikumu, t.i., garantētājs var izslēgt vai ierobežot iespēju nodot tirdzniecības garantiju.

5.10.3 Commercial guarantees for specific parts

In the case of complex goods (e.g. cars) producers offer commercial guarantees limited to specific parts. The horizontal instrument could make sure that consumers are clearly informed on which parts are covered by a particular guarantee. If such information is not provided the limitation would be without any effect.

M3 jautājums: Vai horizontālajam instrumentam būtu jāreglamentē tādas tirdzniecības garantijas, kas attiecas tikai uz konkrētu elementu?

1. variants. Līdzšinējā situācija: horizontālais instruments nereglamentē iespēju sniegt tādu tirdzniecības garantiju, kas paredzēta konkrētam elementam.

2. variants. Horizontālais instruments paredz tikai pienākumu informēt.

3. variants. Horizontālais instruments iekļauj pienākumu informēt un paredz, ka garantija automātiski attiecas uz visām līgumā minētajām precēm.

6. Other issues

In this document stakeholders are consulted on a number of issues that have been identified as important in the context of the review of the consumer acquis. The Commission welcomes information and suggestions on any other matter deemed to be pertinent and relevant to overall objectives of the review.

N jautājums: Vai ir citas problēmas vai jomas saistībā ar patērētāju aizsardzību, kas būtu plašāk pētāmas vai risināmas ES līmenī?

ANNEX II

CONSUMER DIRECTIVES UNDER REVIEW

Council Directive 85/577/EEC of 20 December 1985 to protect the consumer in respect of contracts negotiated away from business premises, OJ L 372, 31.12.1985, p. 31.

Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours, OJ L 158, 23.6.1990, p. 59.

Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts, OJ L 95, 21.4.1993, p. 29.

Directive 94/47/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 1994 on the protection of purchasers in respect of certain aspects of contracts relating to the purchase of a right to use immovable properties on a timeshare basis, OJ L 280, 29.10.1994, p. 83.

Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 May 1997 on the protection of consumers in respect of distance contracts, OJ L 144, 4.6.1997, p. 19.

Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers, OJ L 80, 18.3.1998, p. 27.

Directive 98/27/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on injunctions for the protection of consumers' interests, OJ L 166, 11.6.1998, p. 51.

Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees, OJ L 171, 7.7.1999, p. 12.